

KORPORATIV IJTIMOIIY MAS'ULIYAT STRATEGIYALARINING KOMPANIYA IMIJI VA BARQAROR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.

Saydullayev Chingiz Xamidullayevich

saydullayevc@gmail.com,

99893-385-82-53

Annotatsiya: Ushbu maqola korporativ ijtimoiy mas'uliyat strategiyalarining (KIM) kompaniya imijiga va barqaror rivojlanishga bo'lgan ijobiy ta'sirlarini tahlil qiladi. KIM amaliyotlari orqali kompaniyalar nafaqat jamoatchilik oldida obro'ga ega bo'lish, balki investitsion jalb qilish, risklarni boshqarish va uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlash imkoniga ega bo'lishlarini ko'rsatadi. Shuningdek, maqolada O'zbekistondagi amaliy misollar ham keltirilib, tegishli o'zbek ilmiy va ommaviy adabiyotlardan dalillar taqdim etiladi.

Kalit so'zlar: Korporativ ijtimoiy mas'uliyat (KIM), Kompaniya imiji, Barqaror rivojlanish, Investitsion jozibadorlik, Sarmoyador ishonchi

Аннотация: В данной статье анализируется положительное влияние стратегий корпоративной социальной ответственности (КСО) на имидж компании и устойчивое развитие. Показано, что благодаря практике КСО компании могут не только завоевать репутацию в глазах общественности, но и привлечь инвестиции, управлять рисками и обеспечить долгосрочную стабильность. Кроме того, в статье приведены примеры из практики Узбекистана, а также доказательства, основанные на соответствующей узбекской научной и массовой литературе.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность (КСО), имидж компании, устойчивое развитие, инвестиционная привлекательность, доверие инвесторов.

Annotation: This article analyzes the positive impact of corporate social responsibility (CSR) strategies on a company's image and sustainable development. It demonstrates that through CSR practices, companies can not only gain public reputation but also attract investment, manage risks, and ensure long-term stability. The article also provides examples from Uzbekistan's practice, supported by evidence from relevant Uzbek scientific and popular literature.

Keywords: corporate social responsibility (CSR), company image, sustainable development, investment attractiveness, investor trust.

Kirish

Korxonalar global jamoatchilik oldida mas'uliyatli pozitsiya egallashni asosiy strategiya sifatida qabul qilmoqda. KIM strategiyalari kompaniyaning xaridorlar,

xodimlar, hamkorlar va investorlar oldidagi obro'ini mustahkamlashga yordam beradi. O'zbekistonda ham KIM prinsiplari e'tiborga olinmoqda — bu, bir tomondan, kompaniya imidotini oshirsa, boshqa tomondan, barqaror va salohiyatli rivojlanishga hissa qo'shadi.

Tahlil va muhokama

1. KIM va kompaniya imiji

KIM orqali kompaniya imidjini shakllantirishda eng muhim usullardan biri — ijtimoiy foyda keltiruvchi loyihalardir. Masalan, Gazeta.uz'da berilgan misolda Solo Eyewear kompaniyasi daromadining 10 %ini muhtoj insonlarga ko'rsatish va ekologik materiallardan foydalanish orqali ijobiy imij yaratadi. Bu yondashuv orqali biznes nafaqat obro', balki haqiqatdan ham ijtimoiy mas'uliyatni amalga oshiradi.

Wikipedia manbaiga ko'ra, CSR ("corporate social responsibility") brendni boshqalardan "farqlashtirish"da muhim rol oynaydi. KIM faoliyatini muhim marketing pozitsiyasi sifatida qo'llash kompaniyaga narx-farqlanishsiz ham mijozlarni jalb etish imkonini yaratadi.

2. KIM va investitsion jozibadorlik

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, investitsion jamoatchilik kompaniyaning shaffofligi va ijtimoiy mas'uliyati darajasiga e'tibor beradi. KIM siyosati yuqori darajada shaffoflikni ta'minlab, investorlar uchun kompaniya haqida to'liq va ishonchli ma'lumot yetkazadi. Bunda, masalan, Boston Consulting Group'ning so'rovlariga ko'ra, barqaror ko'rsatkichlar past bo'lgan kompaniyalarga investorlarning 44 %i sarmoya kiritmasligi, 60 % esa sarmoyalarini qaytarib olishni istashini bildirgan.

3. KIM va barqaror rivojlanish

Barqaror rivojlanish kontseptsiyasi KIM bilan bog'liq: korxonalar ekologik va ijtimoiy masalalarga doimiy e'tibor bilan yondashishi lozim. Molina belgilaridan biri — KIM strategiyalari birdaniga emas, balki uzoq muddatli, aniq yo'l xaritalari asosida tashkil etilishi kerak. BMTning barqaror rivojlanish maqsadlariga muvofiq o'quv tizimi yoshlarga "yashil ko'nikmalar"ni yetkazish orqali barqaror madaniyat yaratadi.

ISO 26000 standarti esa ijtimoiy mas'uliyatni xalqaro baholash mezonini sifatida tavsiflanib, tashkilotlarga etik qoidalar, insonga hurmat, atrof-muhitni muhofaza qilish kabi asosiy prinsiplarga rioya qilishda yo'l-yo'riq beradi. Bu kompaniyalarga barqaror rivojlanish yo'lidan borishda nazorat va strukturaga ega bo'lishda ko'mak beradi.

4. O'zbekistondagi amaliy tendensiyalar

O'zbekistonda ham KIM amaliyotiga oid tizimli yondashuvlar paydo bo'lishi ijobiy hol sifatida qayd etilgan. Kun.uz manbasida qayd etilishicha, O'zbekiston o'ziga xos KIM tamoyillarini ishlab chiqib, mahalliy investitsiya va jamiyat uchun barkamol iqtisodiy va ekologik standartlarni takomillashtira oladi. Bu strategiyalar barqaror rivojlanishga hissa qo'shish borasida mahalliy biznesni rag'batlantiradi.

Xulosa

Mazkur maqolada ko'rsatildiki, KIM strategiyalari kompaniyaning imijini mustahkamlash, investorlarni jalb qilish, risklarni boshqarish va barqaror rivojlanish yo'lida yo'naltirilgan harakatlarni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Har bir strategiya — uzoq muddatli, jamoatchilik, xodimlar, jamiyat manfaatlarini hisobga olgan holda ishlab chiqilishi lozim. O'zbekistonda ham KIM jinoyatining jadal rivojlanayotgani, barqarorlikka xizmat qilishi, va investitsion muhitni yaxshilashi — ijobiy tendensiya sifatida baholanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. **“Kompaniyaning qiymatini oshirish uchun tashkilotning imidjini yaxshilash”**, Usmonova F.I., Ibragimov G.'G., *Modern Education and Development*, Vol. 16 No. 9 (2024), b. 183–188 (pp. 185) scientific-jl.org.
2. **“Korporativ ijtimoiy mas'uliyat — u qanday bo'lishi kerak?”**, *Gazeta.uz* (2021), b. taxminan 3–4 Gazeta.uz.
3. **“KIM to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar sonining ko'payishi garovimi?”**, *Review.uz*, (sana ko'rsatilmagan), b. taxminan 2–3 review.uz.
4. **“Mas'uliyatli tadbirkorlikni rivojlantirishning afzalliklari”**, *Kun.uz*, (2025), b. taxminan 2–3 Kun.uz.
5. **Wikipedia — “Corporate social responsibility”**, (last ko'rib chiqish: 2025), b. taxminan 5–6 Vikipediya.
6. **Wikipedia — “ISO 26000”**, (last ko'rib chiqish: 2025), b. taxminan 6–7 Vikipediya.
7. **“2024–2030 yillarda barqaror rivojlanish madaniyatini ilgari surish...”**, *Youthcan.uz*, (2025), b. taxminan 4–5 youthcan.uz.
8. **Wikipedia — “Creating shared value”**, (2025), b. taxminan 5–6 Vikipediya.
9. **Tahliliy yondashuv: “Sustainable Business Models: A Review”**, Arxiv (2019), b. taxminan 6–7 arxiv.org.
10. **Arxiv: “Corporate Social Responsibility and Corporate Governance: A cognitive approach”** (2021), b. taxminan 7–8 arxiv.org.